

Perheystävällinen kunta

Monimuotoisten perheiden kuntatavoitteet 2025-2029

Hyvässä kotikunnassa on kaikenlaisten perheiden hyvä elää. Perheystävällinen kunta tai kaupunki huomioi perheiden monimuotoisuuden sekä elämän kriisit ja muutokset. Perheystävällisyys lisää kunnan houkuttelevuutta ja elinvoimaa.

1. Kunnan kaikessa päätöksenteossa ja käytännöissä huomioidaan perheiden monimuotoisuus ja perheystävällisyyden lisääminen.
2. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmalle taataan riittävät resurssit.
3. Vuorohoitoa on tarjolla myös koululaisille.
4. Aamu- ja iltapäivätoiminta ja harrastustoiminta mahdollistetaan kaikille tulotasosta riippumatta.
5. Vuoroasuminen ja kaikki lapsen arjen aikuiset muistetaan varhaiskasvatuksessa, koulussa ja muissa palveluissa.
6. Lasten kieli- ja kulttuuritausta huomioidaan varhaiskasvatuksessa, koulussa sekä harrastuksissa.
7. Kuntarakenne- ja liikennesuunnittelu huomioivat perheiden kirjon, ja tukevat lasten ja nuorten itsenäistä liikkumista sekä perheiden kohtaamisia.
8. Kunnan tilat ovat käytössä monenlaisille perheille ja niiden lapsille.
9. Kunta tukee erilaisia lapsiperheellistymisen tapoja ja perhemuotoja työnantajana sekä työllisyyspalveluissa.

1. Kunnan kaikessa päätöksenteossa ja käytännöissä huomioidaan perheiden monimuotoisuus ja perheystävällisyyden lisääminen.

Perheiden monimuotoisuus on tärkeää tunnustaa ja muistaa kunnan strategiassa ja muissa toimintaa ohjaavissa asiakirjoissa, kuten yhdenvertaisuussuunnitelmissa. Perheiden monimuotoisuutta on syytä seurata saatavilla olevalla tilastotiedolla.

Perheystävällisyys nostetaan kriteeriksi myös hankintoihin ja kilpailutuksiin, ja muistetaan omistajaohjauksessa.

Perheystävällisyyden tukeminen ei tarkoita lapsettomien syrjimistä lapsiperheellisten kustannuksella.

Kunnalla on oltava suunnitelmallista ja säännöllisesti arvioitavaa yhteistyötä hyvinvointialueen ja järjestöjen kanssa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin lisäämiseksi, syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseksi sekä lapsitoiveiden toteuttamiseksi.

Kunnan on tärkeää tukea myös taloudellisesti järjestöjen toimintaa, joka edesauttaa erilaisten ihmisten osallisuutta, yhteisöllisyyttä, vertaistukea ja hyvinvointia. Asukkaidensa hyvinvoinnin edistäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä.

Henkilöstölle kaikilla toimialoilla annetaan mahdollisuus [oppia lisää perheiden monimuotoisuudesta](#), sekä tarkastella omaa työtään ja sen kehittämistä sen näkökulmasta.

Kunnan ja sen kaikkien toimialojen viestinnässä kiinnitetään huomiota erilaisten perheiden ja taustojen näkymiseen, sekä selkokielisyyteen ja palvelumuotoiluun eri kohderyhmille.

2. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmalle taataan riittävät resurssit.

[Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa](#) huomioidaan monimuotoiset perheet.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta vastaavalle henkilöstölle taataan riittävästi resursseja suunnitelman toteutuksen seurantaan ja kehittämistyöhön yhteistyössä kunnan eri toimialojen, hyvinvointialueen ja erityistä huomiota vaativien ryhmien edustajien ja järjestöjen sekä lasten ja nuorten itsensä kanssa.

3. Vuorohoitoa on tarjolla myös koululaisille.

Vuorohoitoa ja pienten koululaisten ilta- ja yöaikaista sekä viikonloppuhoitoa on järjestettävä kuntalaisten tarpeiden mukaisesti. Vuorohoidon tarpeen arvioinnissa otetaan huomioon erityisesti yhden vanhemman perheet sekä pienituloiset perheet.

Vuorohoidon hoitoaikojen on oltava joustavia ja hoidon on oltava maksutonta pienituloisille.

4. Aamu- ja iltapäivätoiminta ja harrastustoiminta mahdollistetaan kaikille

Pienten koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa on oltava saatavilla kattavasti, ja tiedonkulku on varmistettava kaikille perheille ja vanhemmille.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan maksut muutetaan tulosidonnaisiksi, ja alimmassa tuloluokassa toiminta on maksutonta.

Perheille, joilla on toiminnassa samanaikaisesti useampi kuin yksi lapsi, on myönnettävä sisarusalennus. Sisarusalennus on myönnettävä myös uusperheille, vaikka lasten virallinen osoite olisi eri.

Kunnan on tärkeää tarjota monipuolista maksutonta harrastustoimintaa ja turvallisia harrastustiloja lapsille, varhaisnuorille ja nuorille.

5. Vuoroasuminen ja kaikki lapsen arjen aikuiset muistetaan varhaiskasvatuksessa, koulussa ja muissa palveluissa.

Lapsen vuoroasuminen huomioidaan kunnan koulumatkatuessa, koulukyydeissä, oppilaaksiottoalueiden määrittelyssä ja varhaiskasvatuksen palveluissa.

Jos kodit sijaitsevat eri kunnissa, lapsella on oltava oikeus tarvitsemiinsa palveluihin myös etävanhemman kotikunnassa.

Koulussa ja varhaiskasvatuksessa huomioidaan kaikki lapsen kodit ja arkeen kuuluvat aikuiset, ja käytetään heistä lapsen ja perheen käyttämiä termejä. Lapsen liittyvä viestintä on mahdollistettava useammalle kuin kahdelle vanhemmalle, esimerkiksi [bonusvanhemmalle tai apilaperheelle](#).

6. Lapsen kieli- ja kulttuuritausta huomioidaan varhaiskasvatuksessa, koulussa sekä harrastuksissa.

Kouluissa on tärkeää turvata riittävä S2-opetusresurssi. Lisäksi lapsen kaikkien kotikielien opetuksen saatavuus on turvattava. Tietoa opetuksesta on selkeästi saatavilla vanhemmille.

Lapsen ja vanhempien kotikielien on tärkeää huomioida sekä varhaiskasvatuksessa, koulussa että kunnan tarjoamissa palveluissa ja harrastuksissa. Kunta kiinnittää huomiota henkilöstön kieli- ja kulttuuriosaamiseen, pyrkii monipuoliseen rekrytointiin ja kannustaa henkilöstöä kielitaitonsa kehittämiseen.

Kunnan harrastuksissa ja harrastustiloissa tunnustetaan ja madalletaan järjestelmällisesti kynnyksiä osallistua esimerkiksi vanhemman kielitaitoon tai perheen kulttuuriin liittyvistä syistä. Kehitystyötä tehdään yhteistyössä perheiden, lasten ja nuorten sekä järjestöjen ja hyvinvointialueen kanssa.

7. Kuntarakenne- ja liikennesuunnittelu huomioivat perheiden kirjon, ja tukevat lasten ja nuorten itsenäistä liikkumista sekä perheiden kohtaamisia.

Kuntarakenne ja liikennesuunnittelu tukevat monenlaisten ihmisten ja perheiden kohtaamisia arjessa, esimerkiksi yhteisten tilojen, maksuttomien tapahtumien ja kaikkia houkuttelevien joukkoliikennevaihtoehtojen kautta.

Suunnittelun tulisi mahdollistaa lasten ja nuorten itsenäinen ja turvallinen liikkuminen esimerkiksi kotien, koulun ja vapaa-ajanpaikkojen välillä. Kulkumahdollisuudet on varmistettava myös etävanhemman kodista.

Kaavoituksessa ja kunnan omassa asuntotarjonnassa on tärkeää huomioida eri kokoiset perheet. Esteettömyyttä arvioitaessa ja kehitettäessä huomioidaan monilapsiset perheet, mukaan lukien kaksos- ja kolmosperheet. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi palveluiden tavoittamista myös kaksos- ja sisarusrattaiden kanssa.

8. Kunnan tilat ovat käytössä monenlaisille perheille ja niiden lapsille.

Kunnalla on tärkeää olla käytössään turvallisemman tilan periaatteet (esimerkki [Vantaalta](#)).

Kunta tarjoaa kaikenikäisille lapsille, varhaisnuorille ja nuorille riittävästi turvallisia ei-kaupallisia tiloja oleskeluun vapaa-ajalla, sekä ulko- että sisätiloissa, esimerkiksi yhteistyössä järjestöjen ja seurojen kanssa.

Kunta tarjoaa tiloja yhdenvertaisesti, matalalla kynnyksellä ja kustannuksilla esimerkiksi lasten ja nuorten syntymäpäivien ja muiden juhlien järjestämiseen. Kunnan tilat ovat käytettävissä yksityisille ihmisille, yhteisöille sekä järjestöille matalan kynnyksen käytännöllä ja kustannuksilla. Järjestöt täydentävät kunnan palvelutarjontaa ja lisäävät kuntalaisten yhteistoimintaa ja kohtaamisia.

Kunnan tarjoamissa aikuisten palveluissa, harrastustiloissa ja toiminnassa taataan mahdollisuuksien mukaan lasten mukanaolo tai turvallinen tila lapsille.

9. Kunta tukee erilaisia lapsiperheellistymisen tapoja ja perhemuotoja työnantajana sekä työllisyyspalveluissa.

Työllisyyspalveluissa on oltava [eri perhetilanteissa olevien työllisyysasteisiin](#) perehtynyttä henkilöstöä. Työhaun palveluprosesseja on kehitettävä niin, että niissä ymmärretään monimuotoisia, muuttuvia ja yksilöllisiä perhetilanteita.

[Työnantajana](#) kunta tukee henkilöstönsä arjen sujuvuutta eri perhetilanteissa. Joustoissa huomioidaan esimerkiksi erilaiset vanhemmuudet ja perheestä johtuvat kriisitilanteet, kuten läheisen kuolema, avo- tai avioeroihin liittyvät kriisit ja lapsettomuus kriisi.

Jos kunta maksaa kotihoidontuen kuntalisää, se on lapsikohtainen ja yhdenvertainen myös monikkoperheille ja adoptioperheille (lapsen ikää ei lasketa syntymäpäivästä vaan perheeseen tulemisen päivämäärästä).

MONIMUOTOISET PERHEET